

Brussel, 15.1.2016
C(2016) 58 final

Betreft: Staatssteun / Nederland
SA.41842 (2015/N)
NL-EZ-AGRO – Sloop en ombouw pelsdierhouderij

Excellentie,

De Europese Commissie (hierna "de Commissie") wenst Nederland mee te delen dat zij, na bestudering van de door de Nederlandse autoriteiten verstrekte informatie over bovengenoemde staatssteunregeling, heeft besloten daartegen geen bezwaar te maken omdat deze verenigbaar is met de interne markt op grond van artikel 107, lid 3, onder c), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna "VWEU"). De Commissie heeft bovendien besloten het gebruik van de fiscale herinvesteringsreserve niet te beschouwen als staatssteun ten gunste van pelsdierhouders.

Bij dit besluit heeft de Commissie zich gebaseerd op de onderstaande overwegingen.

1. PROCEDURE

- (1) Nederland heeft deze steunregeling vooraf bij de Commissie aangemeld bij brief van 13 mei 2015, die op dezelfde dag door de Commissie is geregistreerd. De Nederlandse autoriteiten hebben aanvullende informatie verstrekt op 26 juni 2015, 14 augustus 2015 en 4 september 2015. Bij brief van 27 oktober 2015, door de Commissie op diezelfde dag geregistreerd, heeft Nederland bovengenoemde steunregeling aangemeld overeenkomstig artikel 108, lid 3, VWEU.

2. OMSCHRIJVING

2.1. Titel

- (2) NL-EZ-AGRO – Sloop en ombouw pelsdierhouderij

Zijne Excellentie de heer Bert KOENDERS
Minister van Buitenlandse Zaken
Bezuidenhoutseweg 67
Postbus 20061
NL - 2500 EB Den Haag

2.2. Doelstelling

- (3) De Wet verbod pelsdierhouderij verbiedt sinds 15 januari 2013 het houden, doden of doen doden van pelsdieren. Basis voor dit verbod is de ethische norm die zegt dat dieren in Nederland niet voor de pelsproductie mogen worden gebruikt aangezien er geen solide gronden bestaan die rechtvaardigen dat deze dieren omwille van het verkrijgen van hun pels ongemak en lijden wordt aangedaan. Veeleer dan als essentieel product moet bont inmiddels als een luxeproduct worden beschouwd waarvoor alternatieven bestaan. Het houden en doden van dieren voor de bontproductie wordt beschouwd als een activiteit die haaks staat op de openbare zedelijkheid.
- (4) Op grond van de Wet verbod pelsdierhouderij is het niet meer mogelijk met het houden van pelsdieren te beginnen, maar bestaande pelsdierhouders mogen hun activiteiten onder bepaalde voorwaarden tijdens een overgangperiode voortzetten tot 1 januari 2024, de uiterste datum waarop de capaciteit voor de bontproductie om ethische redenen moet worden gesloten. 167 pelsdierhouders hebben op grond van deze wet te kennen gegeven hun activiteiten tijdens de overgangperiode te willen voortzetten. Aangezien in Nederland alleen nertsen als pelsdier worden gehouden, heeft deze wet alleen gevolgen voor nertsenhouders.
- (5) De door de Nederlandse autoriteiten aangemelde steunregeling heeft betrekking op steun voor de sluiting van productiecapaciteit van de pelsdierhouderijsector om ethische redenen en op steun voor investeringen in nieuwe activiteiten op landbouwbedrijven, met als doel de negatieve gevolgen van de sluiting van de ondernemingen te beperken en het sluitings- en omschakelingsproces te bevorderen. In het kader van de aangemelde regeling kan tot 31 december 2022 op aanvraag steun aan pelsdierhouders worden verleend voor de hieronder beschreven activiteiten, die zij zonder overheidssteun niet of ongaarne zouden uitvoeren. Om ervoor te zorgen dat de steun uiterlijk op 31 december 2022 kan worden verleend, moeten steunaanvragen uiterlijk negen maanden vóór het einde van de looptijd van de steunregeling worden ingediend. Uit landschappelijk oogpunt bevordert de steun de sloop van ongebruikte en verouderde opstallen. De steun draagt ook bij tot de verwijdering van asbest, tot het ombestemmen van de voormalige pelsdierhouderijen en tot het opstarten van nieuwe landbouwactiviteiten.

2.3. Rechtsgrondslag

- (6) Het Kaderbesluit EZ-subsidies; de Wet verbod pelsdierhouderij; het Besluit subsidiëring sloop- en ombouwkosten pelsdierhouderij; de Ministeriële Regeling subsidiëring sloop- en ombouwkosten pelsdierhouderij; het Besluit houders van dieren; de Wet inkomstenbelasting 2001 en het Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001.

2.4. Duur

- (7) De looptijd van de regeling is vanaf de datum van het besluit van de Commissie tot en met 31 december 2022.

2.5. Begroting

- (8) De begroting voor de steunregeling bedraagt in totaal 23 miljoen EUR, waarvan naar schatting 16,1 miljoen voor de sluiting van capaciteit en 6,9 miljoen voor investeringen.

2.6. Begunstigden

- (9) De steun staat ter beschikking voor alle ondernemingen die actief zijn in de pelsdierhouderijsector in Nederland, hun productiecapaciteit sluiten en aan de subsidiabiliteitscriteria voldoen. Het aantal begunstigden wordt geraamd op 101 tot 500.
- (10) In de steunregeling is bepaald dat geen steun wordt verleend aan:
- ondernemingen die failliet zijn verklaard, waaraan surseance van betaling is verleend of waarop de schuldsanering natuurlijke personen van toepassing is verklaard, noch aan ondernemingen in moeilijkheden in de zin van de richtsnoeren van de Europese Unie voor staatssteun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden 2014-2020¹ (hierna "de richtsnoeren"), of
 - ondernemingen ten aanzien waarvan een uitstaand bevel tot terugvordering geldt krachtens een eerder besluit van de Commissie waarin de steun onrechtmatig en onverenigbaar met de interne markt is verklaard.

2.7. Beschrijving van de steunregeling

- (11) De steunregeling heeft betrekking op twee soorten steun: enerzijds voor de sluiting van de productiecapaciteit van de pelsdierhouderijen om ethische redenen en anderzijds voor investeringen op de betrokken landbouwbedrijven met het oog op de omschakeling naar andere agrarische productieactiviteiten.
- (12) De steun voor investeringen op landbouwbedrijven die actief zijn in de primaire landbouwproductie, wordt ter beschikking gesteld van voormalige pelsdierhouders die hun productiecapaciteit hebben gesloten, om hen te stimuleren een doorstart te maken in de uitoefening van nieuwe bedrijfsactiviteiten in de primaire landbouwproductie.
- (13) Aangezien de investeringssteun in het kader van de aangemelde regeling slechts beschikbaar is voor voormalige pelsdierhouders, is voor deze maatregel geen financiering uitgetrokken in het plattelandsontwikkelingsplan van Nederland voor de periode 2014-2020. De Nederlandse autoriteiten wijzen er niettemin op dat er geen inconsistentie tussen deze regeling en het plattelandsontwikkelingsplan bestaat, aangezien steunverlening voor de sluiting van productiecapaciteit niet bestaat als plattelandsontwikkelingsmaatregel.
- (14) De steun voor de sluiting van capaciteit en voor investeringen wordt verleend in de vorm van rechtstreekse subsidies.

¹ In punt (35)15 van deze richtsnoeren is bepaald wat wordt verstaan onder een onderneming in moeilijkheden (PB C 204 van 1.7.2014, blz. 1).

2.7.1. *Steun voor de sluiting van capaciteit om dier-, plant- of volksgezondheidsredenen, sanitaire, ethische of milieuredenen*

- (15) Krachtens de steunregeling wordt geen steun voor de sluiting van capaciteit verleend indien de sloopwerkzaamheden al zijn gestart vóór de datum waarop de betrokken pelsdierhouder die de productiecapaciteit van zijn landbouwbedrijf sluit, zijn aanvraag indient.
- (16) De steun voor de sluiting van productiecapaciteit heeft betrekking op onroerend goed, zoals gebouwen, bouwwerken en geasfalteerde erfverharding. De lidstaat heeft bevestigd dat de steunregeling uitsluitend van toepassing is op het erf van de houderij en de ondergrond van de gebouwen en dus geen betrekking heeft op het uit productie nemen van cultuurgrond of op installaties in de zin van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad², als bedoeld in punt (429) van de richtsnoeren.
- (17) De steun bedraagt 50 % van de subsidiabele kosten die voor de sloop van de productiecapaciteit zijn gemaakt. De aldus berekende steun mag echter niet meer bedragen dan de maximale steunbedragen die in de regeling zijn opgenomen:
- a) 6 EUR per vierkante meter indien het gebouw, bouwwerk, of het bouwdeel ervan geen staalconstructie bevat. Dit bedrag wordt met 3,70 EUR per vierkante meter verhoogd voor de sloop van asbesthoudende daken, dakgoten of gevelplaten van het bedrijf;
 - b) 2 EUR per vierkante meter indien het gebouw, bouwwerk, of het bouwdeel ervan een staalconstructie bevat. Dit bedrag wordt met 17,50 per vierkante meter verhoogd voor de sloop van asbest op andere plaatsen dan genoemd onder a);
 - c) 1,50 EUR per vierkante meter voor de sloop van de betonnen of geasfalteerde erfverharding indien daarop geen gebouw of bouwwerk rust;
 - d) 95 000 EUR per pelsdierhouderijlocatie. Dit maximumbedrag wordt verhoogd tot 120 000 EUR per locatie, indien asbest wordt verwijderd.
- (18) Als subsidiabele kosten voor sloop komen in aanmerking de kosten van:
- a) de afbraak en verwijdering van gebouwen en bouwwerken van de pelsdierhouderij;
 - b) de afbraak en verwijdering van de betonnen of geasfalteerde erfverharding rondom de pelsdierhouderij;
 - c) het doen van een asbestinventarisatie;
 - d) het verwijderen van asbest in gebouwen en bouwwerken;
 - e) het afsluiten van de nutsvoorzieningen;
 - f) het afvoeren van puin en afval, en
 - g) het vlak en greepschoon opleveren van de grond waar de gesloopte pelsdierhouderij zich bevond.
- (19) Als subsidiabele kosten komen niet in aanmerking de kosten die verband houden met:
- a) de sloop van een bedrijfswoning;
 - b) het verwijderen van de inventaris en werktuigen;

² Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (PB L 334 van 17.12.2010, blz. 17).

- c) de sloop van omheiningen;
- d) het saneren van een verontreinigde bodem, inclusief de verwijdering van asbest uit de bodem.

2.7.2. *Steun voor met de primaire landbouwproductie verband houdende investeringen op landbouwbedrijven*

- (20) Ten aanzien van de aangemelde investeringssteun garandeert Nederland dat de investeringen waarop de steun is gericht, niet tot gevolg zullen hebben dat de productie of de EU-steun uitkomt boven de beperkingen die op het niveau van individuele ondernemingen, bedrijven of verwerkingsbedrijven zijn opgelegd in het kader van een gemeenschappelijke marktordening die uit het Europees Landbouwarantiefonds (ELGF) gefinancierde regelingen inzake rechtstreekse steunverlening omvat.
- (21) Krachtens de steunregeling wordt geen steun voor investeringen verleend indien de ombouwwerkzaamheden of -activiteiten al zijn gestart vóór de datum waarop de betrokken voormalige pelsdierhouder zijn aanvraag indient. De steun wordt verleend aan een landbouwer die pelsdieren heeft gehouden en de voormalige pelsdierhouderij op dezelfde locatie ombouwt tot een nieuw bedrijf in het kader van de primaire landbouwproductiesector. Vooraf is niet bekend tot welke landbouwproductiesector de nieuwe activiteiten van de voormalige pelsdierhouder – dus na de ombouw – zullen behoren. De Nederlandse autoriteiten bevestigen evenwel dat geen steun wordt verleend voor investeringen in verband met de productie van biobrandstoffen, de productie van energie uit hernieuwbare bronnen of irrigatie.
- (22) De investeringssteun mag worden verleend voor de bouw of verbetering van onroerende goederen. De investeringen zijn volgens de Nederlandse autoriteiten gericht op de verbetering van de algehele prestatie en duurzaamheid van het nieuwe landbouwbedrijf, met name door een verlaging van de productiekosten of de verbetering en omschakeling van de productie. De ombouwsteun bedraagt 40 % van de gemaakte subsidiabele kosten. De aldus berekende steun mag echter niet meer bedragen dan de maximale steunbedragen die in de regeling zijn opgenomen:
 - a) 95 000 EUR per pelsdierhouderijlocatie;
 - b) 95 000 EUR per pelsdierhouderijlocatie indien steun voor zowel sloop- als investeringskosten wordt verleend;
 - c) 120 000 EUR per pelsdierhouderijlocatie indien steun voor zowel sloop- als investeringskosten wordt verleend en indien asbest wordt verwijderd.
- (23) Als subsidiabele kosten voor investeringen met het oog op de ombouw tot een nieuw landbouwbedrijf komen in aanmerking de kosten van:
 - a) de arbeidsuren die door derden of de pelsdierhouder zelf worden gewerkt ten behoeve van de ombouw;
 - b) de aanleg van nutsvoorzieningen;
 - c) de aanschaf van bouwmaterialen voor ombouw;
 - d) het gebruik van machines voor de ombouw, en
 - e) algemene kosten in verband met de ombouw, zoals voor het inschakelen van architecten.

- (24) Als subsidiabele kosten komen niet in aanmerking de kosten voor zover die verband houden met:
- a) de ombouw naar een bedrijfswoning;
 - b) de aanschaf van inventaris, en
 - c) de onderwerpen genoemd in afdeling 1.1.1.1, punt (145), van de richtsnoeren.
- (25) In artikel 15 van het Besluit subsidiëring sloop- en ombouwkosten pelsdierhouderij wordt verwezen naar een belastingbepaling, op grond waarvan de Wet verbod pelsdierhouderij is inbegrepen in het Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001 als een overheidsingrijpen, wat betekent dat de voormalige pelsdierhouder gebruik kan maken van bestaande mogelijkheden die de Nederlandse inkomstenbelastingwetgeving biedt op het vlak van afschrijving van nieuwe investeringen. De betrokken belastingbepaling heeft betrekking op het gebruik van de herinvesteringsreserve als bedoeld in artikel 3.54 van de Wet inkomstenbelasting 2001.
- (26) In verband met het verbod uit de Wet verbod pelsdierhouderij beoogt het flankerende fiscale beleid de pelsdierhouders meer flexibiliteit te geven om zonder fiscale belemmeringen hun activiteiten in het kader van de pelsdierhouderij af te bouwen en te herinvesteren in een andere tak van bedrijvigheid of onderneming (voortzetting van het ondernemerschap). Krachtens artikel 3.54 van de Wet inkomstenbelasting 2001 kunnen voormalige pelsdierhouders wier bedrijf als gevolg van overheidsingrijpen is gesloten en die willen herinvesteren, gebruikmaken van de ruimere afschrijvingsmogelijkheden die de fiscale herinvesteringsreserve biedt.
- (27) De bestaande fiscale wetgeving voorziet onder nadere voorwaarden in uitstel – geen vrijstelling – van belasting over vervreemdings- of stakingswinsten. De bestaande regeling bepaalt dat, in geval van een voorgenomen herinvestering, nog geen belasting over de vervreemdings- of stakingswinsten hoeft te worden betaald op het moment dat bedrijfsmiddelen vervreemd worden.
- (28) Samengevat werkt het uitstel van belasting, administratief gezien, als volgt. De aankoopprijs van de nieuwe bedrijfsmiddelen wordt verminderd met de vervreemdings- of stakingswinsten (via een zogenaamde herinvesteringsreserve overeenkomstig artikel 3.54 van de Wet inkomstenbelasting 2001). Gevolg is dan wel dat hierop fiscaal minder kan worden afgeschreven. Dit leidt in de toekomst tot een fiscaal hogere winst en daarmee hogere belasting. Hiermee wordt de financiering van het bedrijfsmiddel waarin geherinvesteerd wordt vergemakkelijkt en is de belastingclaim behouden. Voormalige pelsdierhouders hebben, net als andere ondernemingen in vergelijkbare omstandigheden, het recht om gebruik te maken van deze algemene belastingbepaling.
- 2.7.3. *Bepalingen die van toepassing zijn op steun voor de sluiting van capaciteit en op steun voor investeringen op landbouwbedrijven*
- (29) De subsidiabele kosten voor de vernietiging van de productiecapaciteit en de investeringen worden berekend op basis van de uitgevoerde activiteiten, de gemaakte kosten en de door de begunstigde overgelegde facturen. Alleen gemaakte kosten die redelijk zijn en rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de subsidiabele activiteiten, komen voor steun in aanmerking.

- (30) De Nederlandse autoriteiten bevestigen dat de subsidiabele kosten overeenkomstig punt (85) van de richtsnoeren zullen worden gestaafd met duidelijke, specifieke en actuele bewijsstukken.
- (31) In de steunregeling is onder meer bepaald dat geen subsidie voor sluiting van capaciteit en investeringen als hierboven beschreven wordt verleend:
- a) indien er tussen het beëindigen van de pelsdierhouderij en de aanvraag van subsidie andere bedrijfsmatige activiteiten dan het houden van pelsdieren in de betrokken gebouwen of bouwwerken hebben plaatsgevonden;
 - b) indien de betrokken gebouwen of bouwwerken de laatste vijf jaar voor de aanvang van de sloop of de investering niet daadwerkelijk en onafgebroken in gebruik zijn geweest ten behoeve van de pelsdierhouderij;
 - c) indien de steunaanvraag na de termijn voor indiening is ingediend;
 - d) indien niet alle gebouwen, bouwwerken en betonnen of geasfalteerde erfverharding op de betrokken locatie worden gesloopt, met uitzondering van de bedrijfswoning en daarbij behorende bouwwerken en erfverharding, tenzij in die gebouwen, bouwwerken en erfverharding wordt geïnvesteerd ten behoeve van een nieuw landbouwbedrijf;
 - e) indien de aanvrager niet voldoet aan de relevante Europese staatssteunkaders.
- (32) Bovendien moet de begunstigde van de steun zich ertoe verbinden:
- a) overeenkomstig het Besluit subsidiëring sloop- en ombouwkosten pelsdierhouderij geen pelsdierhouderij op dezelfde of een andere locatie op te starten, zodat wordt gegarandeerd dat de sluiting van de productiecapaciteit definitief en onomkeerbaar is. Uit hoofde van de Wet verbod pelsdierhouderij en het daarin vervatte algemene verbod op de pelsdierhouderij mogen geen nieuwe pelsdierhouderijen worden opgestart, noch door de begunstigde van de steun, noch door degene die de betrokken grond of voorziening achteraf koopt;
 - b) de sloopwerkzaamheden uit te voeren in overeenstemming met de benodigde vergunning;
 - c) uiterlijk een jaar na de verleningsbeschikking de subsidiabele activiteiten af te ronden;
 - d) alle medewerking te verlenen aan de aangewezen toezichhouders;
 - e) een afzonderlijke en gescheiden boekhouding voor de voormalige pelsdierhouderij enerzijds en het nieuw op te bouwen bedrijf anderzijds te voeren, als hij/zij de hierboven bedoelde investeringssteun heeft ontvangen.
- (33) Aan deze steunregeling is de voorwaarde verbonden dat een bedrijf aan de milieu- en andere ter zake relevante normen van de Unie moet voldoen om voor steun in aanmerking te komen. Pelsdierhouderijen moeten voldoen aan de voorwaarden van de algemene EU-wetgeving die op alle landbouwers van toepassing is, en aan de specifieke, voor pelsdierhouders geldende wetgeving, zoals vastgesteld bij het Besluit houders van dieren. Ondernemingen die niet aan de betrokken normen voldoen en toch hun deuren moeten sluiten, zijn uitgesloten van de steunregeling.

2.8. Steunintensiteit

- (34) De maximale steunintensiteit bedraagt 50 % van de gemaakte subsidiabele kosten voor de vernietiging van productiecapaciteit en 40 % van de gemaakte subsidiabele investeringskosten voor de omschakeling naar nieuwe landbouwactiviteiten.

2.9. Cumulering

- (35) Het is niet waarschijnlijk dat andere autoriteiten met betrekking tot de activiteiten die rechtstreeks verband houden met de stopzetting van de pelsdierhouderij, steun zullen verlenen als bedoeld in deze steunregeling. Ingeval van onvoorziene cumulering met steun die uit andere lokale, regionale, nationale of EU-regelingen zou worden verleend voor dezelfde subsidiabele kosten, worden de krachtens de onderhavige regeling toe te kennen bedragen in zoverre beperkt dat het totale steunbedrag uit de verschillende regelingen samen niet hoger is dan het maximale steunbedrag uit de onderhavige regeling, noch hoger is dan het maximale bedrag dat volgens de toepasselijke Europese steunkaders is toegestaan. Op die manier wordt zowel overlapping als cumulering van steun uitgesloten en wordt de steun beperkt tot respectievelijk 50 % en 40 % van de subsidiabele kosten.
- (36) De steunregeling bevat tevens bepalingen inzake de subsidiabele kosten en de berekening en toepassing van maximale steunbedragen per locatie (zie de punten 17, 18, 19, 22, 23 en 24) waaruit blijkt dat de steunintensiteit en de maximumbedragen in acht worden genomen.

2.10. Stimulerend effect en steun aan grote ondernemingen

- (37) Op grond van de aangemelde steunregeling moet een bedrijf dat steun wenst te ontvangen, een steunaanvraag indienen, met daarin op zijn minst de naam van de aanvrager en de grootte van de onderneming, een beschrijving van het project of de activiteit, met vermelding van de locatie en de start- en einddatum, het vereiste steunbedrag en de subsidiabele kosten. Krachtens de aangemelde regeling wordt steun geweigerd als met het project reeds is gestart voordat de aanvrager de steunaanvraag bij de nationale autoriteiten heeft ingediend.
- (38) De regeling is vooral gericht op het mkb, hoewel erin wordt gespecificeerd dat ook grote ondernemingen ervoor in aanmerking komen. Onder de 167 pelsdierhouders die hun activiteiten tijdens de overgangperiode tot 1 januari 2024 willen voortzetten, is er geen enkele grote onderneming. Wat de investeringsmaatregel, met zijn beperkte steunmaxima betreft, lijkt het zeer onwaarschijnlijk dat het opstarten van een nieuwe landbouwactiviteit onmiddellijk tot het ontstaan van een grote onderneming zou leiden.
- (39) Krachtens het Besluit subsidiëring sloop- en ombouwkosten pelsdierhouderij moeten grote ondernemingen die steun aanvragen, in hun aanvraag een beschrijving geven van de situatie zoals die zou zijn als geen steun werd verleend en moeten zij deze situatie staven aan de hand van bewijsstukken die op geloofwaardigheid worden getoetst door de steunverlenende autoriteit.
- (40) Om een ongewenste negatieve impact op de concurrentie en de handel te voorkomen, wordt het bedrag en de intensiteit van de investeringssteun beperkt tot het minimum dat noodzakelijk is om de in de punten 3, 4 en 5 genoemde

doelstellingen te halen en om het project rendabel genoeg te maken voor ondernemingen die willen omschakelen naar een andere productie. Hiertoe gelden de volgende beperkingen:

- a) de maximale steunintensiteit wordt beperkt tot 40 % van het bedrag van de subsidiabele investeringskosten;
 - b) de totale steun per houderijlocatie bedraagt maximaal 95 000 EUR of, wanneer ook asbest wordt verwijderd, 120 000 EUR per investeringsproject, zelfs indien steun wordt verleend voor zowel sluiting van capaciteit als investeringen.
- (41) Volgens de toelichting van de Nederlandse autoriteiten staat de wijze waarop het gekozen instrument is ontworpen er borg voor dat een negatieve weerslag op concurrentie en handel wordt voorkomen. Volgens hen zorgt de combinatie van verschillende steunmaxima (per vierkante meter, en de bedragen van 95 000 EUR en 120 000 EUR per locatie) en het beperkte aantal subsidiabele elementen ervoor dat niet meer steun wordt verleend dan strikt noodzakelijk is om het project voor de onderneming voldoende rendabel te maken.
- (42) Bovendien wordt in de nationale rechtsgrondslag, het Besluit subsidiëring sloop- en ombouwkosten pelsdierhouderij, bepaald dat indien de aanvrager een grote ondernemer is, het maximale bedrag wordt beperkt aan de hand van de berekening zoals voorgeschreven in de punten (96) en (97) van de richtsnoeren.

2.11. Overige verplichtingen

- (43) De looptijd van de regeling overschrijdt de eindtermijn van de vigerende richtsnoeren. De Nederlandse autoriteiten verbinden zich in dit verband ertoe de aangemelde regeling aan te passen en opnieuw aan te melden overeenkomstig eventuele wijzigingen van de EU-voorschriften voor staatssteun in de landbouwsector.
- (44) Nederland zegt toe de krachtens punt (128) van de richtsnoeren vereiste informatie uiterlijk op de in punt (131) van de richtsnoeren vastgestelde datum bekend te maken.

3. BEOORDELING

3.1. Is er sprake van steun in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU?

3.1.1. De steun voor de sluiting van capaciteit en voor investeringen

- (45) Artikel 107, lid 1, VWEU is van toepassing als de regeling een economisch voordeel geeft aan een onderneming dat deze anders bij de normale bedrijfsuitoefening niet zou hebben gekregen; als de steun aan bepaalde ondernemingen wordt verleend; als het voordeel door een lidstaat wordt verleend of met staatsmiddelen wordt bekostigd, en als de regeling de handel tussen lidstaten nadelig kan beïnvloeden.
- (46) Deze regeling levert de ontvangers een voordeel op. Dit voordeel wordt met staatsmiddelen bekostigd en begunstigt de Nederlandse landbouwsector in het algemeen en de Nederlandse pelsdierhouderijsector in het bijzonder. Volgens de jurisprudentie van het Hof van Justitie wijst louter het feit dat de concurrentiepositie van een onderneming wordt versterkt ten opzichte van andere,

concurrerende ondernemingen, door deze onderneming een economisch voordeel te geven dat deze anders bij de normale bedrijfsuitoefening niet zou hebben gekregen, op een mogelijke verstoring van de concurrentie³.

- (47) Volgens de jurisprudentie van het Hof van Justitie kan steun aan een onderneming het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloeden wanneer die onderneming actief is op een markt die openstaat voor handelsverkeer binnen de EU⁴. De begunstigden van de steun zijn actief op een markt (de landbouwsector) waar handelsverkeer binnen de EU plaatsvindt⁵. Deze sector wordt gekenmerkt door concurrentie op EU-niveau en is bijgevolg vatbaar voor de gevolgen van maatregelen ten gunste van de productie in een of meer lidstaten. Derhalve kan de onderhavige regeling de mededinging verstoren en het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloeden.
- (48) In het licht van het bovenstaande wordt in het onderhavige geval aan de voorwaarden van artikel 107, lid 1, VWEU voldaan. Daarom kan worden geconcludeerd dat de voorgestelde regeling staatssteun in de zin van dat artikel is. De steun kan slechts als verenigbaar met de interne markt worden beschouwd wanneer die steun in aanmerking komt voor een van de uitzonderingen waarin het VWEU voorziet.

3.1.2. *Gebruik van de fiscale herinvesteringsreserve*

- (49) Artikel 107, lid 1, VWEU is van toepassing indien aan de volgende vier voorwaarden is voldaan:
- a) er moet sprake zijn van een maatregel met steunkarakter (voordeel);
 - b) de voordelen moeten door een lidstaat worden verleend of met staatsmiddelen worden bekostigd;
 - c) de steun moet bepaalde ondernemingen of de productie van bepaalde goederen begunstigen (selectiviteit);
 - d) de steun moet de mededinging vervalsen of dreigen te vervalsen, in die zin dat de handel tussen de lidstaten er ongunstig door wordt beïnvloed.
- (50) De belangrijkste vraag is of aan een beperkte groep ondernemingen een voordeel wordt toegekend dat andere ondernemingen niet genieten. De Wet verbod pelsdierhouderij heeft inderdaad betrekking op een welomschreven groep ondernemingen. Wat de belastingbepalingen van artikel 3.54 van de Wet inkomstenbelasting 2001 betreft, zou kunnen worden gesteld dat, in vergelijking met een situatie zonder sluiting, economisch gezien, deze ondernemingen geen voordeel genieten, omdat het uitstel van betaling van belasting de financiële moeilijkheden, waarmee de bedrijven geconfronteerd zouden worden als gevolg van het overheidsingrijpen tot sluiting, slechts gedeeltelijk verzacht. Moeilijkheden die zij niet zouden hebben ondervonden in een situatie zonder sluiting (“going concern”). Echter, met dit artikel wordt in het algemeen beoogd om door middel van het gebruik van de fiscale herinvesteringsreserve eventuele

³ Arrest van het Hof van 17 september 1980 in zaak C-730/79, *Philip Morris Holland BV tegen de Commissie van de Europese Gemeenschappen*, EU:C:1980:209.

⁴ Zie met name het arrest van het Hof van 13 juli 1988 in zaak 102/87, *Franse Republiek tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen*, EU:C:1988:391.

⁵ De Nederlandse export en import van landbouwproducten binnen de EU vertegenwoordigde in 2013 een waarde van respectievelijk 63 290,8 miljoen EUR en 29 734,7 miljoen EUR. Bron: Europese Commissie, Landbouwstatistiek, factsheet lidstaten-januari 2015, Nederland. Beschikbaar op: http://ec.europa.eu/agriculture/statistics/factsheets/pdf/nl_en.pdf

negatieve fiscale gevolgen te verlichten die verbonden zijn aan de betaling van belasting over vervreemdings- of stakingswinsten. In het artikel wordt bepaald hoe en wanneer de belasting moet worden betaald via het gebruik van de fiscale herinvesteringsreserve. Een en ander komt erop neer dat de termijn voor betaling van de belasting wordt uitgesteld. Dit uitstel helpt de financiële nadelen bij sluiting voor de ondernemingen te verlichten. Het gebruik van de herinvesteringsreserve verleent daarom een voordeel voor de betreffende bedrijven.

- (51) De pelsdierhouderijen worden door de Wet verbod pelsdierhouderij gedwongen om uiterlijk 1 januari 2024 het houden en doden van pelsdieren te beëindigen. Bij de beëindiging van deze activiteiten kunnen de pelsdierhouders, bij de vervreemding van de bedrijfsmiddelen die werden aangewend in het kader van de pelsdierhouderij, onder omstandigheden belasting verschuldigd zijn over de vervreemdings- of stakingswinsten. De bestaande belastingvoorzieningen inzake het gebruik van de fiscale herinvesteringsreserve op grond van artikel 3.54 van de Wet inkomstenbelasting 2001 voorzien in ruimere mogelijkheden voor afschrijving en uitstel van belastingbetaling voor zover wordt geherinvesteerd in andere categorieën bedrijfsmiddelen. Deze fiscale bepaling is van algemene aard en is van toepassing op alle ondernemingen en takken van bedrijvigheid die aan de betrokken voorwaarden voldoen.
- (52) De bepaling op grond van artikel 3.54 van de Wet inkomstenbelasting 2001 valt onder het reguliere fiscale referentiekader en wijkt daar niet vanaf. Bijgevolg is het voordeel dat verleend wordt door het gebruik van de fiscale herinvesteringsreserve niet selectief. Zij staat ter beschikking van alle ondernemingen en takken van bedrijvigheid die aan de betrokken voorwaarden voldoen en zich in een vergelijkbare situatie bevinden. Door de Wet verbod pelsdierhouderij in het Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001 op te nemen, heeft de wetgever enkel gevolg gegeven aan het algemene beginsel ten grondslag liggend aan de inkomstenbelasting code dat de reserve kan worden gebruikt in deze situaties.
- (53) Gezien het bovenstaande is niet voldaan aan de voorwaarden als bedoeld in punt 49, onder c). Daarom is de Commissie met betrekking tot het gebruik van de fiscale bepaling voor investeringen in het kader van deze regeling van oordeel dat er geen sprake is van steun in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU, aangezien in dit geval de steun in de vorm van de belastingmaatregel niet selectief is.

3.2. Wettigheid van de steun – toepassing van artikel 108, lid 3, VWEU

- (54) De steunregeling is op 27 oktober 2015 bij de Commissie aangemeld. Zij is niet eerder ten uitvoer gelegd. Nederland heeft bijgevolg voldaan aan zijn verplichting op grond van artikel 108, lid 3, VWEU.

3.3. Verenigbaarheid van de steun

3.3.1. Toepassing van artikel 107, lid 3, onder c), VWEU

- (55) Volgens artikel 107, lid 3, onder c), VWEU kunnen steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën te vergemakkelijken, als verenigbaar met de interne markt worden beschouwd mits de voorwaarden waaronder het

handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad.

- (56) Om voor deze uitzondering in aanmerking te komen, moet de steun voldoen aan de ter zake relevante Uniewetgeving inzake staatssteun.

3.3.2. *Toepassing van de richtsnoeren van de Europese Unie voor staatssteun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden 2014-2020*

- (57) De aangemelde steunregeling valt onder deel II, afdeling 1.1.1.1 (steun voor met de primaire landbouwproductie verband houdende investeringen in materiële activa of immateriële activa op landbouwbedrijven) en afdeling 1.2.2.1 van de richtsnoeren (steun voor de sluiting van capaciteit om dier-, plant- of volksgezondheidsredenen, sanitaire, ethische of milieuredenen).

- (58) Volgens punt (135) van de richtsnoeren zal de Commissie steun voor investeringen op landbouwbedrijven aanmerken als verenigbaar met de interne markt krachtens artikel 107, lid 3, onder c), VWEU als die steun voldoet aan de gemeenschappelijke beoordelingsbeginselen van de richtsnoeren, aan de in punt (134) van de richtsnoeren vastgestelde algemene voorwaarde voor investeringssteun met het oog op productiebeperkingen, en aan de voorwaarden van deel II, afdeling 1.1.1.1, van de richtsnoeren.

- (59) Wat de steun voor de maatregel inzake de sluiting van productiecapaciteit betreft, past de steunregeling niet precies in een van de in de richtsnoeren omschreven steuncategorieën, aangezien de stopzetting van de pelsdierhouderijbedrijvigheid op de lange termijn (uiterlijk op 1 januari 2024) onvermijdelijk is.

- (60) Bepaald moet worden of deze maatregel van de steunregeling voldoende analogieën met een van die steuncategorieën vertoont om als verenigbaar met de interne markt overeenkomstig artikel 107, lid 3, onder c), VWEU te worden beschouwd. In het onderhavige geval kan de maatregel worden getoetst aan de criteria van de algemene beoordelingsbeginselen van de richtsnoeren en de voorwaarden van deel II, afdeling 1.2.2.1 van de richtsnoeren. Die afdeling heeft betrekking op ondernemingen die om dier-, plant- of volksgezondheidsredenen, sanitaire, ethische of milieuredenen capaciteit sluiten en daarom steun ontvangen ter vergoeding van de subsidiabele kosten voor de vernietiging van de productiecapaciteit.

3.3.2.1. *Gemeenschappelijke beoordelingsbeginselen*

- (61) Overeenkomstig de punten (43) en (44) van de richtsnoeren heeft de regeling tot doel een efficiënt en duurzaam gebruik van de hulpbronnen te bevorderen om tot intelligente en duurzame groei in de Nederlandse landbouwsector te komen, en wel door pelsdierhouders te stimuleren over te schakelen naar een andere primaire landbouwproductie, waarmee tevens wordt bijgedragen tot GLB-doelstellingen als de bevordering van het concurrentievermogen van de landbouw en het behoud van werkgelegenheid in plattelandsgebieden.

- (62) Overeenkomstig punt (52) van de richtsnoeren beoordelen de Nederlandse autoriteiten de milieugevolgen van de regeling en tonen zij aan dat de steunmaatregel niet leidt tot een inbreuk op de toepasselijke milieubeschermingswetgeving van de Unie. De Nederlandse autoriteiten

bevestigen dat het milieu naar alle waarschijnlijkheid geen schade van de sluiting van de productiecapaciteit zal ondervinden en dat de nieuwe landbouwactiviteiten in overeenstemming zullen zijn met de ter zake relevante milieuregelgeving van Nederland en van de Unie.

- (63) Volgens de punten (53) en (54) van de richtsnoeren kan met staatssteun een doelstelling van gemeenschappelijk belang worden gehaald indien die steun gericht is op het corrigeren van een marktfalen. Om dat aan te tonen, moeten de lidstaten eerst het probleem identificeren.
- (64) Vanwege het falen van de markt zijn volgens de Nederlandse autoriteiten overheidsmaatregelen nodig om de productiecapaciteit van de pelsdierhouderijsector te sluiten en vervolgens voor de nodige investeringen in andere vormen van landbouwproductie te zorgen. De staatssteun is nodig om weigerachtige eigenaren te overtuigen hun pelsdierproductiecapaciteit te sluiten en over te schakelen op een andere primaire landbouwproductie, en draagt dus bij tot de sluiting van capaciteit om ethische redenen en tot het beperken van de negatieve gevolgen voor de pelsdierhouders (punten 3, 4 en 5).
- (65) Zoals bepaald in punt (55) van de richtsnoeren is de Commissie van mening dat de markt in het geval van steunmaatregelen die aan de specifieke voorwaarden van deel II van de richtsnoeren voldoen, de verwachte doelstellingen niet zonder overheidsmaatregelen verwezenlijkt. Daarom moet dergelijke steun worden beschouwd als noodzakelijk voor het bereiken van de doelstellingen van gemeenschappelijk belang die in deel I, afdeling 3.1, van de richtsnoeren zijn omschreven. De onderhavige steunmaatregel voldoet aan de specifieke voorwaarden van deel II, afdelingen 1.1.1.1 en 1.2.2.1, van de richtsnoeren, zoals hieronder wordt aangetoond, en voldoet bijgevolg aan punt (55) van de richtsnoeren.
- (66) Volgens de punten (56) en (57) van de richtsnoeren is steun geschikt als dezelfde positieve bijdrage aan de doelstellingen van het GLB niet met andere, minder versturende beleidsinstrumenten of andere, minder versturende soorten steun kan worden geleverd, en als de steun voldoet aan de specifieke voorwaarden in de betrokken afdelingen van deel II van de richtsnoeren. Volgens de Nederlandse autoriteiten zijn momenteel geen andere, minder versturende soorten steun beschikbaar en voldoet de steun aan de specifieke voorwaarden in deel II van de richtsnoeren. Het steuninstrument dient volgens de Commissie bijgevolg als geschikt te worden beschouwd.
- (67) Volgens punt (66) van de richtsnoeren heeft steun een stimulerend effect wanneer deze het gedrag van de onderneming zodanig verandert dat zij extra activiteiten onderneemt die aan de ontwikkeling van de sector bijdragen en die zij zonder de steun niet, of slechts in beperktere mate of op een andere wijze zou hebben uitgevoerd. Aangezien de pelsdierhouders zonder de steunverlening weigerachtig tegenover de sluiting van hun productiecapaciteit zouden staan en niet, of slechts in beperkte mate, zouden overgaan tot de sloop of tot investeringen in het opstarten van een nieuwe landbouwbedrijvigheid (zie punt 5), heeft de overheidsmaatregel een stimulerend effect.
- (68) Volgens de punten (70) en (71) van de richtsnoeren mag het project niet zijn gestart voordat de begunstigde zijn steunaanvraag bij de nationale autoriteiten heeft ingediend, met daarin op zijn minst de naam van de aanvrager en de grootte

van de onderneming, een beschrijving van het project, met vermelding van de locatie en de start- en einddatum, het vereiste steunbedrag en de in aanmerking komende kosten. Zoals wordt beschreven in de punten 15 en 21, is derhalve voldaan aan de in de punten (70) en (71) van de richtsnoeren vastgestelde voorwaarden ten aanzien van het stimulerende effect.

- (69) Overeenkomstig de punten (72) en (73) van de richtsnoeren moeten grote ondernemingen in hun aanvraag een beschrijving geven van de situatie zoals die zou zijn als geen steun werd verleend (contrafeitelijk scenario) en moet de steunverlenende autoriteit de geloofwaardigheid van dit scenario toetsen. Zoals aangegeven in punt 39, is aan deze voorwaarden voldaan.
- (70) Volgens punt (84) van de richtsnoeren wordt het evenredigheids criterium geacht te zijn vervuld als de in aanmerking komende kosten juist zijn berekend en de in deel II van de richtsnoeren vastgestelde maximale steunintensiteiten in acht worden genomen. Zoals hieronder in de afdelingen 3.3.2.2 en 3.3.2.3 wordt aangetoond, voldoet de regeling uit het oogpunt van zowel de berekening van de in aanmerking komende kosten als de steunintensiteiten aan deze voorwaarden.
- (71) Bij investeringssteun voor grote ondernemingen in het kader van een aangemelde regeling (zoals bij de aangemelde regeling het geval kan zijn) moet de lidstaat er overeenkomstig punt (97) van de richtsnoeren voor zorgen dat het steunbedrag overeenstemt met de nettomeerkosten van de tenuitvoerlegging van de investering in het betrokken gebied, vergeleken met het contrafeitelijke scenario waarin geen steun wordt verleend. In dit verband wordt in punt (96) van de richtsnoeren uitgelegd welke methode moet worden gehanteerd, in combinatie met een limiet in de vorm van maximale steunintensiteiten, teneinde ervoor te zorgen dat het steunbedrag niet hoger uitkomt dan het minimum dat noodzakelijk is om het project voldoende winstgevend te maken. Uit de informatie in de punten 38 tot en met 42 blijkt dat aan de voorwaarden van de punten (96) en (97) van de richtsnoeren is voldaan.
- (72) In de punten (99) en (100) van de richtsnoeren is de cumulering van steun geregeld. De Nederlandse autoriteiten bevestigen dat niet wordt overwogen andere overheidsinstanties steun te laten verlenen voor de sluiting van capaciteit of voor investeringen, aangezien de steun rechtstreeks verband houdt met de Wet verbod pelsdierhouderij. Ingeval van steunverlening door andere lokale, regionale, nationale of EU-regelingen voor dezelfde subsidiabele kosten, worden de krachtens de onderhavige regeling toe te kennen bedragen in zoverre beperkt dat het totale steunbedrag uit de verschillende regelingen samen niet hoger is dan het maximale steunbedrag uit de onderhavige regeling, noch hoger is dan de steun op grond van toepasselijke Europese steunkaders (punten 35 en 36). Derhalve is voldaan aan de desbetreffende punten van de richtsnoeren.
- (73) Volgens punt (113) van de richtsnoeren is het negatieve effect op de mededinging en de handel tot het minimum beperkt en heeft de steun positieve effecten op de ontwikkeling van de landbouwsector, als de steun voldoet aan de voorwaarden van deel II van de richtsnoeren en niet meer bedraagt dan de ook daarin vastgestelde toepasselijke maximale steunintensiteiten. Aangezien is voldaan aan de voorwaarden in deel II van de richtsnoeren (zie de afdelingen 3.3.2.2 en 3.3.2.3 hieronder) is het negatieve effect op de mededinging en de handel tot het minimum beperkt.

- (74) De Nederlandse autoriteiten hebben aangegeven dat de ter zake relevante informatie overeenkomstig punt (128) van de richtsnoeren uiterlijk op de in punt (131) van de richtsnoeren vastgestelde termijn zal worden bekendgemaakt op de website van de steunverlenende autoriteit (zie punt 44). Bijgevolg is aan die voorwaarden voldaan.
- (75) Volgens de nationale rechtsgrondslag zijn van deze steunregeling uitgesloten ondernemingen in moeilijkheden in de zin van punt (35)15 van de richtsnoeren, alsmede ondernemingen ten aanzien waarvan een uitstaand bevel tot terugvordering geldt krachtens een eerder besluit van de Commissie waarin de steun onrechtmatig en onverenigbaar met de interne markt is verklaard (zie punt 10). Bijgevolg is voldaan aan de voorwaarden van de punten (26) en (27) van de richtsnoeren.

3.3.2.2. *Specifieke beoordeling van de steun voor de sluiting van capaciteit, als bedoeld in afdeling 1.2.2.1 van de richtsnoeren*

- (76) Volgens punt (423) van de richtsnoeren zal de Commissie steun voor de sluiting van capaciteit om dier-, plant- of volksgezondheidsredenen, sanitaire, ethische of milieuredenen aanmerken als verenigbaar met de interne markt krachtens artikel 107, lid 3, onder c), VWEU als die steun voldoet aan de gemeenschappelijke beoordelingsbeginselen van de richtsnoeren en aan de voorwaarden van de punten (424) tot en met (436) van de richtsnoeren.
- (77) Volgens punt (424) van de richtsnoeren mag steun worden verleend om dier-, plant- of volksgezondheidsredenen of sanitaire, ethische of milieuredenen. Zoals beschreven in de punten 3, 4 en 5, liggen ethische redenen ten grondslag aan deze sluitingen. Aan deze voorwaarde is derhalve voldaan.
- (78) Volgens punt (425) van de richtsnoeren moet de begunstigde van de steun een toereikende tegenprestatie leveren die erin bestaat dat definitief en onherroepelijk wordt besloten de betrokken productiecapaciteit te slopen of onherroepelijk te sluiten. De begunstigde moet een wettelijk bindende toezegging doen dat de sluiting definitief en onomkeerbaar is en dat hij dezelfde activiteit niet opnieuw zal beginnen op een andere plaats. Zoals wordt beschreven in punt 32, onder a), is aan deze voorwaarden voldaan en gelden deze verplichtingen tevens voor degene die de betrokken grond of voorziening achteraf koopt.
- (79) Overeenkomstig punt (426) van de richtsnoeren wordt geen steun aan pelsdierhouderijen verleend als de sluiting ervan om financiële redenen onvermijdelijk is of als de ter zake relevante wetgeving of normen niet in acht worden genomen (punten 10 en 33). Zelfs indien de sluiting om ethische redenen onvermijdelijk is aan het einde van de overgangperiode (1 januari 2024), is de tegenprestatie van de begunstigde toch nog voldoende, aangezien de steun die krachtens de aangemelde regeling uiterlijk tot 31 december 2022 wordt verleend, beperkt is tot een maximale intensiteit van 50 %, tot maximumbedragen en tot bepaalde subsidiabele kosten (punten 17, 18 en 19) en de sluiting definitief is (punt 78).
- (80) Volgens punt (426) van de richtsnoeren komen uitsluitend ondernemingen die daadwerkelijk hebben geproduceerd, en uitsluitend productiecapaciteit die in de laatste vijf jaar vóór de sluiting van de capaciteit onafgebroken is gebruikt, in

aanmerking voor steun. Zoals aangegeven in punt 31, onder a) en b), voldoet de aangemelde regeling aan deze voorwaarden.

- (81) Volgens punt (428) van de richtsnoeren komen alleen ondernemingen die aan de ter zake relevante Unienormen voldoen, voor steun in aanmerking. Zoals aangegeven in punt 33, voldoet de aangemelde steunregeling aan deze voorwaarde.
- (82) Aangezien de steunregeling geen betrekking heeft op uit productie genomen cultuurgrond of op installaties in de zin van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad, als bedoeld in punt (429) van de richtsnoeren, is dit punt niet van toepassing.
- (83) Volgens punt (430) van de richtsnoeren moet de in het kader van de regeling verleende steun voor alle in aanmerking komende ondernemingen toegankelijk zijn. Zoals aangegeven in punt 9, is aan deze voorwaarde voldaan.
- (84) De aangemelde regeling voorziet niet in steun ter vergoeding van het waardeverlies van activa. Bijgevolg zijn de punten (431) en (432) van de richtsnoeren niet van toepassing op deze regeling.
- (85) Volgens punt (433) van de richtsnoeren mag een vergoeding worden toegekend voor de kosten die verbonden zijn met de vernietiging van de productiecapaciteit. Zoals aangegeven in de punten 17 en 34, voorziet de aangemelde steunregeling in steunverlening voor deze categorie kosten. Bijgevolg is voldaan aan de voorwaarden van punt (433) van de richtsnoeren.
- (86) Volgens punt (436), onder a), van de richtsnoeren mogen de maximale steunbedragen hoogstens 100 % belopen voor de vergoeding van de kosten van de vernietiging van de productiecapaciteit. Zoals aangegeven in de punten 17 en 34, bedraagt de maximale steunintensiteit voor deze categorie subsidiabele kosten 50 %. Bijgevolg is voldaan aan de voorwaarden van punt (436), onder a), van de richtsnoeren.
- (87) De Commissie concludeert uit het bovenstaande dat de aangemelde steunregeling voldoende analogieën vertoont met een steunregeling voor de sluiting van capaciteit als bedoeld in afdeling 1.2.2.1 van de richtsnoeren, en dat de regeling, zelfs indien de laatste voorwaarde van punt (426) van de richtsnoeren niet volledig lijkt te zijn vervuld, verenigbaar is met de interne markt krachtens artikel 107, lid 3, onder c), VWEU.

3.3.2.3. Specifieke beoordeling van de investeringssteun, als bedoeld in afdeling 1.1.1.1 van de richtsnoeren

- (88) Volgens punt (135) van de richtsnoeren zal de Commissie steun voor met de primaire landbouwproductie verband houdende investeringen in materiële activa of immateriële activa op landbouwbedrijven aanmerken als verenigbaar met de interne markt krachtens artikel 107, lid 3, onder c), VWEU als die steun voldoet aan de gemeenschappelijke beoordelingsbeginselen van de richtsnoeren, aan de algemene voorwaarde in punt (134) van de richtsnoeren en aan de voorwaarden van de punten (136) tot en met (155) van de richtsnoeren.
- (89) In punt (134) van de richtsnoeren staat dat, wanneer een gemeenschappelijke marktordening die uit het Europees Landbouwarantiefonds (ELGF)

gefinancierde regelingen inzake rechtstreekse steunverlening omvat, productiebepeningen of beperkingen op de steunverlening door de Unie oplegt op het niveau van de individuele ondernemingen, bedrijven of verwerkingsbedrijven, geen staatssteun mag worden verleend voor investeringen waardoor de productie zou uitkomen boven het op grond van die beperkingen toegestane niveau. Gezien de door Nederland verstrekte garantie (punt 20) wordt deze voorwaarde als vervuld beschouwd.

- (90) De punten (137) tot en met (142) van de richtsnoeren doen hier niet ter zake aangezien de betrokken investeringen geen verband houden met de productie, op het bedrijf, van biobrandstoffen of van energie uit hernieuwbare bronnen (punt 21).
- (91) Volgens punt (143) van de richtsnoeren moet de investering gericht zijn op ten minste een van de in punt (143), onder a) tot en met f), genoemde doelstellingen. De investering als bedoeld in punt (143), onder a), van de richtsnoeren, is gericht op de verbetering van de algehele prestatie en duurzaamheid van het landbouwbedrijf, met name door een verlaging van de productiekosten of de verbetering en omschakeling van de productie. Aangezien Nederland uitvoerig heeft toegelicht dat de aangemelde investeringen inderdaad voor dit doel bestemd zijn (punt 22), wordt deze voorwaarde als vervuld beschouwd.
- (92) Volgens punt (144) van de richtsnoeren mag de steun alleen dienen voor de financiering van de in aanmerking komende kosten als genoemd in punt (144), onder a) tot en met g). De steun in het kader van de aangemelde steunregeling (punten 22 en 23) dient ter financiering van kosten voor de bouw of verbetering van onroerende goederen – met uitzondering van de aankoop van grond – en algemene kosten in verband met de ombouw, zoals voor het inschakelen van architecten. Bijgevolg is voldaan aan de voorwaarden van punt (144) van de richtsnoeren.
- (93) Volgens punt (145) van de richtsnoeren mag geen steun worden toegekend in verband met in punt (145), onder a) tot en met f), genoemde kosten. Uit de tekst van de rechtsgrondslag voor de steunregeling (punt 24, onder c), blijkt dat aan deze voorwaarde is voldaan.
- (94) Aangezien op grond van deze regeling geen steun wordt verleend voor aankopen en investeringen als bedoeld in de punten (146) tot en met (151) van de richtsnoeren, zijn deze punten niet van toepassing (punt 21 en punt 24, onder c)).
- (95) Volgens punt (152), onder e), van de richtsnoeren mag de steunintensiteit niet hoger liggen dan 40 % van het bedrag van de in aanmerking komende kosten in andere regio's dan die worden bedoeld in punt (152), onder a) tot en met d). De door Nederland aangemelde steunregeling voldoet aan deze voorwaarde (punten 22 en 34).
- (96) De punten (153), (154) en (155) van de richtsnoeren zijn niet van toepassing op deze steunregeling omdat de beschreven intensiteiten hier niet van toepassing zijn omdat krachtens de regeling sowieso slechts één steunpercentage voor investeringen geldt.
- (97) Uit het bovenstaande concludeert de Commissie dat is voldaan aan de voorwaarden betreffende de verenigbaarheid van steun voor met de primaire

landbouwproductie verband houdende investeringen in materiële activa of immateriële activa op landbouwbedrijven.

3.3.2.4. *Looptijd van de regeling*

- (98) Overeenkomstig punt (719) van de richtsnoeren verleent de Commissie slechts toestemming voor regelingen van beperkte duur. De maximale looptijd voor steunregelingen bedraagt zeven jaar, behalve als het steunregelingen met medefinanciering op grond van Verordening (EU) nr. 1305/2013 en de bijbehorende uitvoeringsverordening betreft. Uit punt 7 volgt dat aan deze vereiste is voldaan.
- (99) De Nederlandse autoriteiten verbinden zich ertoe verbonden de aangemelde regeling aan te passen en opnieuw aan te melden overeenkomstig eventuele wijzigingen van de EU-voorschriften voor staatssteun in de landbouwsector (punt 43).

4. CONCLUSIE

De Commissie heeft besloten geen bezwaar tegen de aangemelde steunregeling te maken omdat deze op grond van artikel 107, lid 3, onder c), VWEU verenigbaar is met de interne markt en omdat het gebruik van de fiscale herinvesteringsreserve volgens haar geen staatssteun ten gunste van pelsdierhouders inhoudt.

Als delen van deze brief, overeenkomstig de mededeling van de Commissie over geheimhouding, onder de geheimhoudingsplicht vallen en niet mogen worden bekendgemaakt, wordt u verzocht dit uiterlijk vijftien werkdagen na kennisgeving van deze brief te melden aan de Commissie. Als de Commissie binnen die termijn geen met redenen omkleed verzoek ontvangt, gaat zij ervan uit dat Nederland instemt met de integrale publicatie van deze brief.

Als Nederland wenst dat bepaalde informatie onder de geheimhoudingsplicht valt, gelieve dan de betrokken delen aan te geven en een motivering te geven voor elk deel waarvoor de niet-openbaarmaking wordt verlangd.

Gelieve uw verzoek overeenkomstig artikel 3, lid 4, van Verordening (EG) nr. 794/2004 van de Commissie⁶ via het beveiligde e-mailsysteem PKI (Public Key Infrastructure) naar het volgende adres te sturen: agri-state-aids-notifications@ec.europa.eu.

Voor de Commissie

Phil HOGAN
Lid van de Commissie

<p>VOOR GELIJKLUIDEND AFSCHRIFT Voor de secretaris-generaal</p> <p>Jordi AYET PUIGARNAU Directeur van de Griffie EUROPESE COMMISSIE</p>
--

⁶ Verordening (EG) nr. 794/2004 van de Commissie van 21 april 2004 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 93 van het EG-Verdrag (PB L 140 van 30.4.2004, blz. 1).